

אדר התשע"ז

בס"ד

השיעור מוקדש לעילוי נשמת מנחם אביצור בן יהודה אריה ז"ל

המשמעות הכפולה של יציאת מצרים
לחג הפסח (על פי שיעור של הרב יעקב מדן)

1. פרשת מקרא ביכורים - דברים כו: "וירעו אתנו המצרים ויענונו... וישמע ה' את קולנו... ויוציאנו ה' ממצרים... ויתן לנו את הארץ הזאת, ארץ זבת חלב ודבש".
2. שמות ו' ו: "והוצאתי אתכם מתחת סבלת מצרים והצלתי אתכם מעבדתם... והבאתי אתכם אל הארץ אשר נשאתי את ידי" שמות ה' ג:
3. "ויאמרו, אלהי העברים נקרא עלינו נלכה נא דרך שלשת ימים במדבר ונזבחה לה' אלהינו" שמות ה' ח:
4. "כי נרפס הם, על כן הם צעקים לאמר, נלכה נזבחה לאלהינו" שמות ח' כא:
5. "לכו זבחו לאלהיכם בארץ" "אנכי אשלח אתכם וזבחתם לה' אלהיכם במדבר, רק הרחק לא תרחיקו ללכת". שמות ג, ז-ח:
6. "ראה ראיתי את עני עמי אשר במצרים, ואת צעקתם שמעתי מפני נגשיו כי ידעתי את מכאביו. וארד להצילו מיד מצרים ולהעלותו מן הארץ ההוא אל ארץ טובה ורחבה אל ארץ זבת חלב ודבש!?" שמות י"ד:
7. "ויגד למלך מצרים כי ברח העם... וירדף אחרי בני ישראל" שמות ב' כג-כד:
8. "ויהי בימים הרבים ההם וימת מלך מצרים. ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו, ותעל שועתם אל הא-להים מן העבדה. וישמע א-להים את נאקתם, ויזכור א-להים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב". שמות רבה יא, ה:
9. "שלא יאמר אותו צדיק, 'ועבדום ועינו אותם' קיים בהם, ואחרי כן יצאו ברכוש גדול' לא קיים בהם"
10. בראשית ט"ו טז: "ודור רביעי ישובו הנה" שמות ג' ו:
11. "ויאמר אנכי אלקי אביך, אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב" שמות ג' ז-ח:
12. "ראה ראיתי את עני עמי אשר במצרים ואת צעקתם שמעתי... וארד להצילו מיד מצרים ולהעלותו מן הארץ ההיא, אל ארץ טובה ורחבה" שמות ג' טו:
13. "ויאמר עוד א-להים אל משה, כה תאמר אל בני ישראל, ה' אלהי אבותיכם, אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב שלחני אליכם" שמות ג' טז-יז:
14. "לך ואספת את זקני ישראל... אלהי אברהם יצחק ויעקב לאמר פקד פקדתי אתכם ואת העשוי לכם במצרים... אל ארץ הכנעני...". שמות ג' י:
15. "ועתה לכה ואשלחך אל פרעה והוצא את עמי בני ישראל ממצרים" שמות ג' ט:
16. "ועתה הנה צעקת בני ישראל באה אלי." "ועתה לכה ואשלחך אל פרעה." שמות ג' יא:
17. "מי אנכי כי אלך אל פרעה וכי אוציא את בני ישראל ממצרים." שמות ג' יא:
18. "תשובות הקב"ה - שמות ג: "כי אהיה עמך, וזה לך האות כי אנכי שלחתיך" "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את הא-להים על ההר הזה" שמות ו' ב:
19. "וידבר א-להים אל משה... לכן אמור לבני ישראל" שמות ו' י:
20. "וידבר ה' אל משה לאמר בא דבר אל פרעה מלך מצרים"

38. שמות ט"ו כב :
 "ויסע משה את ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור
 וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים"
 "ויצעק אל ה' ויורהו ה' עץ"
 39. זוה"ק -
 "אין מים אלא תורה, שנאמר 'הוי כל צמא לכו למים'".
 "אין עץ אלא תורה, שנאמר 'עץ חיים היא למחזיקים
 בה'"
 40. שמות ט"ו כו :
 "שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו. ויאמר אם שמוע
 תשמע לקול ה' אלקיך"
 "כל המחלה אשר שמתו במצרים לא אשים עליך"
 41. הרב יעקב מדן :
 שתי גאולות הן: מעבדות לחרות, זו המובטחת לאבות,
 ומעבדות לעבדות - זו שהיא חשבוננו של מקום, שלקח לו
 את ישראל לחלקו. ואילו באנו להאריך, היינו מוכיחים
 שאכן במקביל להן יצאו ישראל ממצרים פעמיים, ושהן
 שני הדינים הקיימים בפסח, מצה ומרור [על דרך
 הקושיה המפורסמת, מדוע נאמר שהמצה היא על שלא
 הספיק בצקם להחמיץ, הרי נצטוו באכילת מצה כבר
 בפסח מצרים (יב, ח)],
 42. הגמרא בפסחים קטז ע"א :
 "מתחיל בגנות ומסיים בשבח. רב אמר מתחילה עובדי
 ע"ז היו אבותינו ועכשיו קרבנו המקום לעבודתו. ושמואל
 אמר, עבדים היינו לפרעה במצרים ויוציאנו ה' משם"
 43. הרב קוק זצ"ל (אורות הקודש ג עמ' לה) :
 "זאת היא חירות עליונה... שהיא היא המבוטאה
 בהעבדות האלוהית של ה' אלהי ישראל."

21. שתי השליחויות בוארא - שמות ו :
 "ויצום אל בני ישראל ואל פרעה מלך מצרים להוציא את
 בני ישראל מארץ מצרים".
 22. שמות ו כו-כו :
 "הוא אהרן ומשה אשר אמר ה' להם הוציאו את בני
 ישראל מארץ מצרים על צבאותם"
 "הם המדברים אל פרעה מלך מצרים להוציא את בני
 ישראל ממצרים, הוא משה ואהרן"
 23. ויקרא כה, מג :
 "כי עבדי הם... לא ימכרו ממכרת עבד"
 24. שמות ג, י-יא :
 "ועתה הנה צעקת בני ישראל באה אלי."
 "ועתה לך ואשלחך אל פרעה והוצא את עמי"
 25. שמות ד' א :
 "ויען משה ויאמר, והן לא יאמינו לי ולא ישמעו בקולי"
 26. שמות ג' יב :
 "ויאמר כי אהיה עמך וזה לך האות כי אנכי שלחתיך"
 27. שמות י"ט ט :
 "ויאמר ה' אל משה, הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור
 ישמע העם בדברי עמך וגם בך יאמינו לעולם"
 28. שמות ג' יב :
 "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את הא-להים על
 ההר הזה".
 29. שמות ג' טז-יז :
 "לך ואספת את זקני ישראל"
 30. שמות ג' יח :
 "ובאת אתה וזקני ישראל אל מלך מצרים ואמרתם אליו
 - ה' אלהי העבריים נקרה עלינו ועתה נלכה נא דרך
 שלשת ימים במדבר ונזבחה לה' אלהינו"
 31. שמות ד' יט-כ :
 "ואני ידעתי כי לא יתן אתכם מלך מצרים להלך...
 ושלחתי את ידי והכיתי את מצרים... ואחרי כן ישלח
 אתכם"
 32. שמות ד' כב-כג :
 "ואמרת אל פרעה, בני בכרי ישראל. ואמר אליך שלח את
 בני ויעבדני ותמאן לשלחו הנה אנכי הרג את בנך בכרך"
 33. שמות ה' ב :
 "לא ידעתי את ה'"
 34. שמות ז יז :
 "בזאת תדע כי אני ה', הנה אנכי מכה"
 35. שמות ח' יט :
 "ושמתי פדת בין עמי ובין עמך"
 36. שמות ט' יד :
 "והפלה ה' בין מקנה ישראל ובין מקנה מצרים"
 37. שמות ט, י :
 "בעבור תדע כי אין כמוני בכל הארץ"